

Tulitaiturit Jenni Palomäki, Arya Huotari, Pekka Rannanheimo ja Niko Virtanen.

Liekkien leikkiä

Tampereella asuu tullen väkeä, jonka kipinöistä kasvaa leiskuva liekkimeri. Tulitaideryhmä Flamma tietää, miten yleisö saadaan syttymään.

Texti Eija Mäkinen Kuvat Anna Keskinen ja Akseli Perä-Rouhu

*Tempasi tulikipunan
palavoihin pakkuloihin,
koivun kääpihin kovihin,
vaskisehen kattilahan.
Kantoi tulta kattilassa,
koivun kuorella kuletti
nenähän utuisen niemen,
päähän saaren terhenisen:
sai tuvat tulelliseksi,
pirtit valkealliseksi.*

Näky on vangitseva: tuli syttyy, kipuaa, kiemurtelee, räiskyy ja lentää, kun keppejä, kelloja, palloja, moukareita ja vanteita taitavasti käsittelevä ryhmä piirtää tummaan maisemaan hehkuvia kuvioita. Menellään on Sammon taonta, Ilman Ukon iskemästä tulesta käynnistynyt maaginen tarina, josta ei jännitystä puutu.

Vaikutelmaa vahvistaa tietoisuus alati läsnä olevasta vaarasta – yksi pieni erhe

Tuli ei polta tuttuansa,
tietää Kasmir Jolma.

voi hetkessä muuttaa fantasian tosielämän tragediaksi.

– Tuli on elementti, jota pitää kunnioittaa. Vaatii taitoa, jotta sen saa taltutettua ja toimimaan kiltisti renkinä, sanoo **Nella Brelo**, Flamman tuottaja.

Hän tietää kokemuksesta, miten haasteellista ja vaativaa tulen kanssa työskenteleminen on. Seurattuaan kotitalonsa edustalla harjoitelleen ryhmän temppuja Nella innostui näkemästään ja päätti itsekin opetella pyörittämään tulia.

Noviisin tie oli pitkä ja kurinalainen.

– Aloitin ketjuilla ja harjoittelin vuoden ilman tulia oppiakseni hallitsemaan liikkeit, välineet ja koordinaation. Tulen vaarallisuutta ei pidä koskaan vähätellä. Siksi turvallisuudella on ensisijainen rooli, olipa kyse harjoittelusta tai esiintymistilanteesta.

Vahvojen kuvien teatteria

Suomeen tulitaide on saapunut Aasiassa ja Etelä-Amerikassa matkanneiden mukana. Muutaman tulenpyörityksestä innostuneen harjoittelu puistoissa ja järvenrannoilla keräsi myös Tampereella nopeasti ihailijoita, ja harrastajien rypäs alkoi kasvaa ja toiminta kehittyä.

Tulikollektiivi Flamma sai alkunsa keuhalla 2002. Nykyään ryhmään kuuluu yli 30 tuliharrastajaa.

– Tuli on ikiaikainen, vangitseva elementti. Se pysäyttää, Nella Brelo vastaa kysymykseen, miksi tuli kiehtoo.

Flammalaiset ovat taitavia hyödyntämään tuleen liittyviä mielikuvia – mystiikkaa, energisyyttä, alkukantaisuutta – ja heidän esityksissään vaaran kokemus on aina läsnä. Brelo korostaa, etteivät he tee perinteistä teatteria, vaan esitykset lähentelevät uutta sirkusta. Tarkoituksena on tarjota katsojille vahvoja visuaalisia kuvia musiikin, valon, ääniefektien, liikkeen ja tulen voimin.

– Flamman esityksiä voisi luonnehtia elokuvanomaiseksi fantasiateatteriksi, jossa on tarjolla tulitaiteen eri muotoja: tulenpyöritystä, tulitanssia, tulinjontaa, tulinjontaa ja tuliveistoksia.

Flammalaiset tekevät vuosittain noin 50 keikkaa festivaaleilla, yleisötapauksissa ja erilaisissa yksityistilaisuuksissa. Lisäksi Flamma järjestää tulenpyörityksen

Flamman palavat sielut Heikki Järvinen, Arya Huotari, Vellu Saarela, Maiju Saarimaa ja Janne Simonjoki.

Liekkien loimussa Sami Heinikoski ja Henna Lapinlampi.

workshopeja ryhmille tilauksesta.

Vielä toistaiseksi kukaan ryhmän jäsenistä ei elä pelkällä tulitaiteella, vaan kaikki tekevät elantonsa eteen myös muita töitä.

Turvallisuuteen panostetaan

Flamman seitsenvuotisen historian aikana ei ole tapahtunut yhtään vakavaa onnettomuutta. Kyse ei ole onnesta, vaan tietoisesta toiminnasta ja huolellisesta valmistautumisesta.

Tulitaiteilijat tietävät työskentelevänsä vaarallisen kumppanin kanssa, ja siksi kaikki esiintyjät osallistuvat ensiapukoulutuksiin, joita myös päivitetään tarpeen mukaan. Turvallisuusseikkoihin kiinnitetään erityistä huomiota niin harjoituksissa kuin esiintymistilaisuuksissakin.

– Meillä on aluepelastuslaitoksen hyväksymä turvallisuussuunnitelma, jossa ohjeistetaan pienintä yksityiskohtaa myöten, miten tulen kanssa pitää menetellä. Lisäksi suunnitelmassa käydään läpi esityksissä käytettävät aineet ja niiden käsittely, Nella Brelo kertoo ja korostaa, ettei turhia riskejä oteta.

– Esiintymisasut ovat luonnonkuidusta, esimerkiksi nahasta tai puuvillasta. Li-

säksi esiintyjät tarkastavat aina ennen esitystä käyttämänsä välineet. Mihinkään ei lähdetä ilman ensiapulaukkuja ja sammuuspeitteitä, ja sytykkeenä käytetään turvallisin: lampuöljyä. Isoissa tapahtumissa käymme tarvittaessa paikallisen palomestarin kanssa läpi turvallisuuden liittyvät kysymykset.

Kohti Lemminkäisen temppeleä

Flammalaiset järjestävät esityksiä sekä sisätiloissa että ulkona. Tuliharrastajien ”kotinäyttämönä” toimi aluksi Näsinpuisto, eräänlainen luonnon amfiteatteri, jonne parhaimmillaan kokoontui yli 4 000 katsojaa. Vuonna 2007 flammalaiset siirtyivät Pyynikille.

Flamman ohjelmisto sisältää monenlaisia esityksiä, joista suosituimpia ovat vauhdikkaat tulishow’it. Tulen lisäksi flammalaisten esityksissä käytetään myös erikoisvälineitä, kuten puujalkoja, siipiä, miekkoja, köysiä, moukareita, led-välineitä ja niin sanottua mustavaloa.

– Pitkät esitykset kestävät runsaan tunnin. Yksitystilaisuuksissa, kuten syntymäpäivillä tai yritysten juhlissa, esitämme yleensä 15–20 minuutin pituisen show’n.

Voin vakuuttaa, että siinäkin ajassa esiintyjillä nousee hiki pintaan heidän juostessaan ja vaihtaessaan vaatteita ja välineitä, Nella Brelo sanoo.

Viime syyskuussa Flamma esitti Pyynikin kansallismaisemissa muinaissuomalaisista myyteistä inspiraationsa saaneen *Tulta iski ilman Ukko* -fantasiaesityksen, huikean tarinan Kullervosta ja myyttisestä Sammosta; ajasta, jolloin tuli, rauta ja shamanismi hallitsivat esi-isiemme elämää. Suurta ihastuttanut herättänyt esitys saa jatkoa ensi kesän lopulla, kun *Lemminkäisen temppeleä* -työnimellä kulkeva produktio saa ensi-iltansa.

– Paras sesonki ulkona esitettävälle tulinäytöksille on niin sanottu venetsialaisaika, elokuun lopussa ja syyskuun alussa, jolloin illat ovat jo pimeitä, mutta sää on leuto, jopa lämmin, Nella Brelo kertoo.

– Kieltämättä tuliesitykset saavat luonnonmaisemissa tiettyä lisähehkoa, mutta kyllä sisätiloissa esiintymiselläkin on puolensa. Kun viimeksi vierailimme Helsingissä, vettä vihmoi taivaan täydeltä. Miten ihanaa olikaan esiintyä silloin Kaapelitehtaan seinien sisällä! ■